

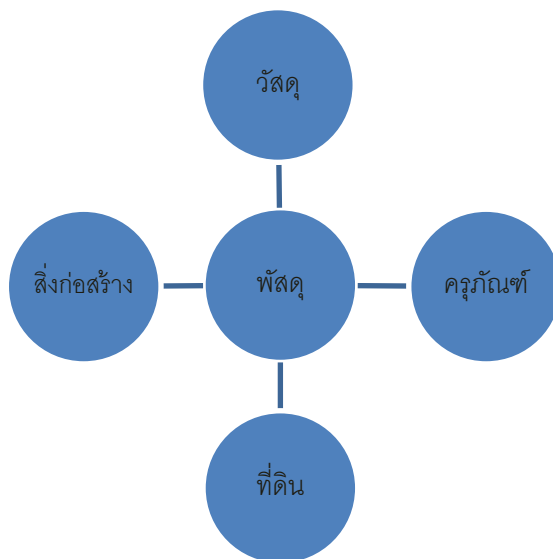

บทความเผยแพร่วินัยที่เกี่ยวกับ

การพัสดุ

ตัวอย่างการกระทำผิดทางวินัยเกี่ยวกับการพัสดุ

ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
การพัสดุ หมายความว่า การจัดทำเอง การซื้อ การจ้าง การจ้างที่ปรึกษา การจ้างออกแบบ
และควบคุมงาน การแลกเปลี่ยน การเช่า การควบคุม การจำหน่าย และการอื่นๆที่กำหนดไว้

พัสดุ หมายความว่า วัสดุ ครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง ที่กำหนดไว้ในหนังสือการจำแนกประเภท
รายจ่าย ตามงบประมาณของสำนักงบประมาณ หรือการจำแนกประเภทรายจ่ายตามสัญญาเงินกู้
จากต่างประเทศ

หัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุ หมายความว่า หัวหน้างานระดับกองหรือที่มีฐานะเทียบกอง ซึ่งปฏิบัติงานใน
สายงานที่เกี่ยวกับการพัสดุตามท้องที่หรือหน่วยงานบุคคลกำหนดหรือข้าราชการอื่นซึ่งได้รับแต่งตั้งจากหัวหน้า
ส่วนราชการให้เป็นหัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุแล้วแต่กรณี

เจ้าหน้าที่พัสดุ หมายความว่า เจ้าหน้าที่ซึ่งดำรงตำแหน่งที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการพัสดุ หรือผู้ได้แต่งตั้ง
จากหัวหน้าส่วนราชการให้ทำหน้าที่หรือปฏิบัติงานเกี่ยวกับการพัสดุตามระเบียบนี้

กรณีที่สามารถกระทำให้เป็นความผิด

การแบ่งซื้อ/แบ่งจ้าง ตามระเบียบพัสดุ ข้อ ๒๒ ให้ความหมายว่า “การแบ่งซื้อแบ่งจ้าง” หมายถึง
การที่ผู้ดำเนินการซื้อหรือจ้างมีเจตนาที่จะหลีกเลี่ยงวิธีการตามวงเงินที่กำหนดในระเบียบ โดยลวงเงินที่จะ
ซื้อหรือจ้างลงอันมีผลทำให้วิธีการซื้อหรือจ้างตามที่กำหนดเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะที่ต่ำลง เช่น
ตามวงเงินที่จะใช้ในการซื้อหรือจ้างปรับปรุงอาคารโรงอาหารจำนวน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท
ซึ่งเกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท ผู้ดำเนินการเห็นว่าการสอบราคาเป็นเรื่องยุ่งยาก

หรืออาจมีเจตนาอื่น เพื่อหลีกเลี่ยงวิธีการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีการสอบราคา ตามระเบียบ จึงดำเนินการซื้อหรือจ้าง เป็น ๒ ครั้ง ครั้งละ ๕๐๐,๐๐๐ บาท ด้วยวิธีการตกลงราคา เป็นต้น

- การแบ่งซื้อแบ่งจ้างอันมีผลทำให้อำนาจการสั่งการเปลี่ยนแปลงไป เช่น ตามวงเงินซึ่งจะใช้ในการซื้อหรือจ้าง ผู้ดำเนินการจะต้องนำเสนอต่อปลัดกระทรวงฯเป็นผู้อนุมัติ แต่ผู้ดำเนินการเห็นว่าการนำเสนอต่อปลัดกระทรวงฯ เป็นเรื่องยุ่งยากจึงแบ่งการจ้างเป็นหลายครั้ง เพื่อให้อยู่ในอำนาจของ ผู้อำนวยการส่วนราชการฯ ตนเอง ตามที่ได้รับมอบหมายอำนาจกรณีนั้นๆ เป็นต้น

- ซื้อจ้างโดยลงวงเงินที่จะซื้อหรือจะจ้างในครั้งเดียวกัน เพื่อให้วงเงินต่ำกว่าที่กำหนดโดยวิธีใดวิธีหนึ่ง หรือเพื่อให้อำนาจสั่งซื้อสั่งจ้างเปลี่ยนไป จะกระทำมิได้

- ในฐานะที่เป็นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุหรือตรวจการจ้าง เป็นเท็จ หรือ ไม่ถูกต้อง/ไม่ครบถ้วน เช่น พบเห็นความชำรุดบกพร่องขณะที่กำลังตรวจรับงานหรือส่งมอบพัสดุไม่ครบ แต่ตรวจรับว่าถูกต้องครบถ้วน เป็นต้น

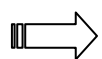
- ไม่ยอมปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับแต่งตั้ง เช่น ได้รับคำสั่งให้ตรวจการดำเนินงานต้องลงบันทึกประจำวัน แต่ไม่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยตนเอง ให้ผู้อื่นทำแทน เป็นต้น

- ทำเอกสารหลักฐานจัดซื้อจัดจ้างเป็นเท็จ เช่น จัดซื้อพัสดุราคา ๕๐,๐๐๐ บาท แต่ทำเอกสารการขอซื้อพัสดุเป็นเท็จ จำนวน ๖๐,๐๐๐ บาท โดยแก้ไขเอกสารหลักฐานก่อนเสนอผู้มีอำนาจอนุมัติ เป็นต้น

- ไม่ลงทะเบียนพัสดุ หรือ ลงไม่เป็นปัจจุบัน เช่น ได้รับบริจาคคอมพิวเตอร์สำนักงานมา จำนวน ๑๐ เครื่อง แต่ไม่ลงทะเบียนพัสดุหรือครุภัณฑ์ หรือลงไม่ครบจำนวนตามความเป็นจริง ซึ่งเป็นการส่อไปในทางทุจริต เป็นต้น

ประเภทของความผิดพอสรุปได้ดังนี้

ซึ่งการจะเป็นความผิดแต่ละประเภทตามระเบียบนี้จะต้องปรากฏว่าเป็นเจ้าหน้าที่ดำเนินการในเรื่องนั้นๆด้วย เช่น

การจัดซื้อจัดจ้าง

- ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ โดยแบ่งแยกวงเงิน ซื้อ/จ้าง
- เพื่อให้อำนาจ / วิธีการสั่งซื้อสั่งจ้างเปลี่ยนแปลงไป เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่รัฐโดยจงใจ

การจัดซื้อที่ดินและสิ่งก่อสร้าง

- ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่รัฐโดยจงใจ

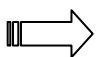
การกำหนดราคากลาง / คุณสมบัติผู้เสนอราคา / จัดทำรายละเอียดหรือคุณลักษณะเฉพาะ

- ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ลีฉ้อ spec
- กีดกันหรือเอื้อประโยชน์แก่ผู้มีอาชีพขายหรือรับจ้าง
- เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ โดยจงใจ

การปิดประกาศหรือจัดส่งเอกสารสอบราคา / ประกวดราคา

- ละเลยไม่ปิดประกาศหรือไม่จัดส่งเอกสารเพื่อทราบหรือเผยแพร่โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร หรือโดยจงใจ
- ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ

การพิจารณาผลการประกวดราคา/เปิดซองสอบราคา

- รับพิจารณาผู้เสนอราคาปฏิบัติไม่ถูกต้องตามเงื่อนไข

- รัฐหรือควรจะรู้ข้อเท็จจริง เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่รัฐโดยจงใจ
- ➡ การพิจารณาเสนอความเห็นให้ซื้อหรือจ้าง
 - ไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ไม่ถูกต้อง / ไม่พิจารณาเสนอให้ซื้อหรือจ้างผู้เสนอราคาต่ำสุดโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร
 - เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่รัฐโดยจงใจ
- ➡ การทำสัญญาซื้อขายหรือจ้าง
 - ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่รัฐโดยจงใจ
- ➡ การควบคุมงานและตรวจการจ้าง
 - ไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ไม่ถูกต้อง
 - ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ โดยจงใจ
- ➡ การตรวจรับพัสดุ
 - ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ โดยจงใจ
- ➡ การเบิกจ่ายพัสดุ หรือจัดทำบัญชี / ทะเบียนพัสดุ
 - ไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ไม่ถูกต้อง เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่รัฐโดยจงใจ
- ➡ การตรวจสอบพัสดุประจำปี
 - ไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ไม่ถูกต้อง เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่รัฐโดยจงใจ

การตรวจรับพัสดุ เป็นขั้นตอนสำคัญขั้นตอนหนึ่งในการจัดซื้อพัสดุและการจัดจ้างทั่วไปไม่เกี่ยวกับการจ้างก่อสร้าง เพราะหากคณะกรรมการตรวจรับพัสดุยังไม่ได้ตรวจรับและลงนามในบันทึกการตรวจรับพัสดุแล้วจะนำหลักดังกล่าวเข้าบัญชีควบคุมพัสดุ หรือนำพัสดุดังกล่าวไปใช้งานไม่ได้ ซึ่งในการตรวจรับ คณะกรรมการตรวจรับพัสดุจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในหน้าที่และข้อกำหนดเงื่อนไขในสัญญา เพราะหากทำการตรวจรับพัสดุที่ไม่เป็นไปตามคุณลักษณะเฉพาะหรือเงื่อนไขข้อกำหนดในสัญญา หรือตรวจรับโดยขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง และทำให้ราชการต้องได้รับความเสียหายหรือเสียประโยชน์จากการกระทำดังกล่าวแล้ว คณะกรรมการตรวจรับพัสดุอาจถูกตรวจสอบและถูกตั้งกรรมการสอบสวนทางวินัย ความรับผิดชอบทางแพ่ง และความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ หรือรับผิดชอบตามกฎหมายอาญา ฯลฯ ได้ หากผู้ใดได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการตรวจรับพัสดุควร ศึกษาเงื่อนไข ข้อกำหนดในสัญญา รายการคุณลักษณะเฉพาะ ให้เข้าใจอย่างละเอียด ก่อนทำการตรวจรับ ทำการตรวจรับตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ตามระเบียบพัสดุ ข้อ ๗๑ อย่างเคร่งครัด และทำการตรวจรับให้แล้วเสร็จโดยเร็วที่สุดไม่ควรเกินระยะเวลาตามที่ระเบียบกำหนด คือ ๕ วันทำการนับแต่ผู้ขายนำพัสดุมาส่ง การตรวจรับพัสดุ / ตรวจการจ้าง คณะกรรมการฯ ต้องไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง มติของคณะกรรมการต้องเป็นเอกฉันท์ กรณีมีความเห็นแย้งให้บันทึกความเห็นไว้เพื่อเสนอให้หัวหน้าส่วนราชการพิจารณาสั่งการเมื่อหัวหน้าส่วนราชการสั่งการอย่างไรก็ให้ดำเนินการไปตามนั้น

ความผิดที่กำหนดไว้ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 ข้อ 10 บัญญัติว่า ผู้มีอำนาจหรือหน้าที่ดำเนินการตามระเบียบนี้ หรือผู้หนึ่งผู้ใด กระทำการใดโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ไม่ปฏิบัติตามระเบียบ หรือกระทำการโดยมีเจตนาทุจริต หรือกระทำการโดยปราศจากอำนาจหรือนอกเหนืออำนาจหน้าที่ รวมทั้งมีพฤติกรรมที่เอื้ออำนวยแก่ผู้เข้าเสนอราคาหรือเสนองาน ให้มีการขัดขวางการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม ถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัยตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการ หรือตามกฎหมายเฉพาะของส่วนราชการนั้น ภายใต้หลักเกณฑ์ ดังนี้

๑. ถ้าการกระทำมีเจตนาทุจริตหรือเป็นเหตุให้ทางราชการเสียหายอย่างร้ายแรง ให้ดำเนินการลงโทษอย่างต่ำปลดออกจากราชการ

๒. ถ้าการกระทำเป็นเหตุให้ทางราชการเสียหายแต่ไม่ร้ายแรง ให้ลงโทษอย่างต่ำตัดเงินเดือน
ถ้าการกระทำไม่เป็นเหตุให้ทางราชการเสียหาย ให้ลงโทษภาคทัณฑ์ หรือว่ากล่าวตักเตือน โดยทำคำสั่งเป็นลายลักษณ์อักษร

ดังนั้น ไม่ว่าจะป็นเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้านพัสดุโดยตรง หรือผู้ได้รับมอบหมาย ต้องทำหน้าที่โดยยึดระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องเป็นสำคัญ อย่างเคร่งครัด เพื่อประโยชน์สูงสุดแก่ทางราชการ มิใช่อาศัยโอกาสในตำแหน่ง กระทำการอันเป็นเหตุทำให้ราชการได้รับความเสียหาย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง คือ

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๘๒ ๘๓ ๘๕

กฎหมายอาญา เรื่องเจ้าหน้าที่ทุจริต

พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๕ มาตรา ๘

เรียบเรียงโดย นางสาวกิตติสุข วรสิทธิ์

นิติกรปฏิบัติการ ฝ่ายวินัย

กลุ่มการพัฒนาระบบการบริหารงานบุคคล

สำนักบริหารงานกลาง สำนักงานปลัดกระทรวง พม.